

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 21/1

2 հունիսի 2015 թ.

Քննարկվեց «Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ 04.05.2015 թ-ի բողոքը ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ 20.04.2015 թ-ի թիվ 6106284 ակտի դեմ:

«Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ բողոքում բերված փաստարկները.

ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ 20.04.2015 թ-ի թիվ 6106284 ակտի 1-ին կետում ամրագրվել է, որ պաշտոնատար անձի կողմից ստուգման հանձնարարագրի շրջանակներում իրականացվել է հսկիչ գնում:

Փաստորեն, ակտի բովանդակության համաձայն՝ թիվ 6106284 հանձնարարագրի շրջանակներում կատարվել է ստուգում ընկերությանը պատկանող խանութից հսկիչ գնում կատարելու միջոցով:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի 2-րդ կետի, 3-րդ կետի, ինչպես նաև նույն օրենքի Հավելված 2-ով սահմանված «Հարկային մարմնի կողմից հսկիչ գնումների անցկացման կարգ»-ի (այսուհետ՝ Կարգ) 1.1, 1.2 և 1.4 կետի դրույթներից ուղղակիորեն բխում է, որ ի թիվս այլնի՝ հսկիչ գնում կարող է կատարվել բացառապես հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների պահպանման ուսումնասիրության շրջանակներում, այլ ոչ թե հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգման շրջանակներում: Ընդ որում՝ Կարգով հատուկ նախատեսված է, որ հսկիչ գնումն իրականացվում է հարկային մարմնի ղեկավարի կամ հարկային տեսչության պետի կողմից տրված գրավոր հանձնարարագրի հիման վրա:

«Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ (այսուհետ նաև ընկերություն) համոզմամբ հսկիչ գնումը բացառապես հարկային մարմնի ղեկավարի կամ հարկային տեսչության պետի կողմից տրված՝ այդպիսի գործառույթ (ուսումնասիրություն) իրականացնելու իրավազորության վերապահմամբ գրավոր հանձնարարագրի հիման վրա կատարելու հայեցակարգի ամրագրումն ամենևին ինքնանպատակ չէ, այլ բխում է ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածից, և ըստ այդմ՝ հետապնդում է տնտեսավարողի իրավունքների իրականացման ապահովման նպատակ: Մինչդեռ, տվյալ դեպքում ստուգող պաշտոնատար անձինք հսկիչ գնում կատարել են ստուգման շրջանակներում, որպիսի փաստը հիմք է արձանագրելու, որ պաշտոնատար անձինք իրականացրել են գործողություններ, որոնց համար լիազորություններ չեն ունեցել: Մինչդեռ, ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածի համաձայն՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններն ու պաշտոնատար անձինք իրավասու են կատարելու միայն այնպիսի գործողություններ, որոնց համար լիազորված են Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով: Բացի այդ, ընկերությանը առաջադրվել է 150.000 դրամի չափով տուգանք հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման կանոնները խախտելու, այն է՝ 130 դրամի չափով գնումը հսկիչ-դրամարկղային մեքենայով չմուտքագրելու և համապատասխան չափով կտրոն չտրամադրելու համար:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինները պարտավոր են հետևել օրենքների պահպանմանը: Նույն օրենքի 8-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչարարությունը պետք է ուղղված լինի Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքներով հետապնդվող նպատակին, և դրան հասնելու միջոցները պետք է լինեն պիտանի, անհրաժեշտ և չափավոր:

Տվյալ դեպքում իրականացված վարչական վարույթի ընթացքում խախտվել են վերոգրյալ իրավանորմների դրույթները:

Վերը նշված բոլոր փաստարկները, հիմնավորումները և իրավական ակտերի վկայակոչումները ցույց են տալիս, որ Արաբկիր ՀՏ 2015թ. ապրիլի 20-ի թիվ 6106284 ստուգման ակտն ընդունվել է առանց իրավական հիմքի և դրանք հակասում են ՀՀ օրենսդրության պահանջներին: Ստուգման ակտը կազմելիս խախտվել է նաև «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետի պահանջները, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ, 55-րդ, 56-րդ, 57-րդ հոդվածների պահանջները:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթներով ընկերությունը խնդրում է ՀՀ ՖՆ Արաբկիր հարկային տեսչության 20.34.2015թ. թիվ 6106284 ստուգման ակտը չեղյալ համարել (անվավեր ճանաչել):

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ համաձայն ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ պետի 07.04.2015 թ-ի թիվ 6106284 հանձնարարագրի «Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ-ում իրականացվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում: Արդյունքում, կազմվել է ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ 20.04.2015 թ-ին թիվ 6106284 ակտը (այսուհետ նաև Ակտ), որի 1-ին կետում մասնավորապես նշվել է.

հարկային տեսուչ Դավիթ Դրամբյանի կողմից «Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ-ին պատկանող ք.Երևան, Բաղրամյան 2 հասցեում գտնվող խանութից 09.04.2015 թ-ին ժամը 15:25-ին կատարվեց գնում 1350 դրամի չափով՝ երկու տուփ ծխախոտ և մաստակ, որի դիմաց վճարումը կատարվեց կանխիկ դրամով: Ն.Ղազարյանի կողմից գումարը չմուտքագրվեց ՀԴՄ և համապատասխան գումարի ՀԴՄ կտրոն չտրամադրվեց: Ստուգումն անցկացնող հարկային ծառայողների կողմից ներկայացվեցին ծառայողական վկայականները և ստուգման հանձնարարագիրը՝ ծանոթացման: Այնուհետ ժամը 15:29-ին ՀԴՄ-ից դուրս բերվեց Z հաշվետվություն 0 դրամ ընդհանուր գումարով, որում ներառված չէր կատարված վճարման արժեքը: Z հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը՝ 1350 դրամը, ժամը 15:30-ին մուտքագրվեց ՀԴՄ, դուրս բերվեց կտրոն և ժամը 15:30-ին նորից դուրս բերվեց Z հաշվետվությունը 1350 դրամ ընդհանուր գումարով: Ստուգմամբ պարզվեց, որ տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից խախտվել են ՀՀ կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշման հավելված 2-ի 23-րդ կետի 2 ենթակետի պահանջները, ինչը նույն որոշման հավելված 2-ով սահմանված հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման կարգի 40-րդ կետի 2-րդ ենթակետի համաձայն դիտվում է

որպես հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների շահագործման կանոնների խախտում, որի համար կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի բ) ենթակետով նախատեսված տուգանքը՝ գումարով 150.000 դրամի չափով:

Հանձնաժողովը, ուսումնասիրելով բողոքում բերված, ինչպես նաև ընկերության ներկայացուցիչների կողմից ներկայացված փաստարկները, եկավ եզրակացության, որ դրանք հիմնավոր չեն և չեն բխում ՀՀ օրենսդրության պահանջներից, հետևյալ հիմնավորմամբ:

Ընկերության համոզմամբ ակտի 1-ին կետով ամրագրվել է, որ պաշտոնատար անձի կողմից ստուգման հանձնարարագրի շրջանակներում իրականացվել է հսկիչ գնում, այսինքն՝ թիվ 6106284 հանձնարարագրի շրջանակներում ընկերությանը պատկանող խանութում կատարվել է ստուգում՝ հսկիչ գնում կատարելու միջոցով: Նշված դիրքորոշումը հիմք է հանդիսացել պնդումների համար, որ Ակտը կազմվել է ՀՀ Սահմանադրության և բողոքում թվարկված այլ իրավական ակտերի պահանջների խախտմամբ:

Հանձնաժողովն արձանագրեց այն փաստը, որ քննարկվող դեպքում ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ պետի կողմից 07.04.2015 թ-ին հրապարակվել է թիվ 6106284 հանձնարարագիրը ՀՀ օրենսդրությամբ հարկային մարմնին վերապահված իրավասությունների սահմաններում ՀՀ օրենքների և այլ իրավական ակտերի առանձին պահանջների կատարման ճշտությունը պարզելու նպատակով «Գ.Ա.Մ.Ա.-Ֆ» ՍՊԸ-ում հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում իրականացնելու վերաբերյալ:

Հարկ է նշել, որ հարկային (տարածքային) տեսչության կողմից հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում իրականացնելու, ինչպես նաև նշված ստուգման հանձնարարագիրը հրապարակելու իրավասությունը հարկային (տարածքային) տեսչության պետին վերապահվելու դրույթները սահմանված են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, որի համաձայն. «Հարկային մարմինների կողմից ակցիզային դրոշմանիշների, հսկիչ նշանների (դրոշմապիտակների) և հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման, ... ստուգումների դեպքերում հարկային մարմնի ղեկավարի որոշմամբ հրամանի կամ հանձնարարագրի տրման լիազորությունը կարող է փոխանցվել հարկային (տարածքային) տեսչության պետին»:

Քննարկվող դեպքում ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ պետի 07.04.2015 թ-ի թիվ 6106284 հանձնարարագրի համաձայն ընկերությունում կատարվել է հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման ճշտության ստուգում, որի ընթացքում կատարվել է գնում, այլ ոչ թե հսկիչ գնում, ինչպես որ պնդում է բողոքարկող կողմը: Ավելին, նշված հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձինք իրավասու չէին կատարել հսկիչ գնում, քանի որ վերջինս ոչ թե ստուգման, այլ՝ ուսումնասիրության տեսակ է: Հետևապես բողոքում բերված պնդումները, որ վերոգրյալ հանձնարարագրում ընդգրկված պաշտոնատար անձինք իրականացրել են գործողություններ, որոնց համար լիազորություններ չեն ունեցել, հիմնավոր չեն:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ ստուգման ընթացքում ստուգումն իրականացրած պաշտոնատար անձանց համապատասխան գործողությունների արդյունքում ձեռք բերված ապացույցները հիմնավորում են ընկերության կողմից ՀՀ կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշման հավելված 2-ի 23-րդ կետի 2 ենթակետի

պահանջները խախտած լինելու հանգամանքը: Այսպես, Ակտի 1-ին կետում նշված ապրանքների գնումը կատարելուց հետո՝ ժամը 15:29-ին, ՀԴՄ-ից դուրս է բերվել Z հաշվետվություն 0 դրամ ընդհանուր գումարով: Նշված փաստը վկայում է այն մասին, որ տվյալ աշխատանքային օրվա սկզբից մինչև ժամը 15:29-ն ընկած ժամանակահատվածում ընկերության ՀԴՄ-ով որևէ գործարք ձևակերպված չի եղել: Այնուհետև, Z հաշվետվությունը դուրս բերելուց հետո կատարված վճարման արժեքը ժամը 15:30-ին մուտքագրվել է ՀԴՄ, դուրս է բերվել կտրոն և կրկին անգամ դուրս է բերվել Z հաշվետվությունը:

Ելնելով վերոգրյալից՝ Հանձնաժողովը եզրակացնում է, որ իրականացված ստուգմամբ հիմնավորվել է ընկերության կողմից ՀՀ Կառավարության 01.08.2013 թ-ի թիվ 846-Ն որոշման հավելված 2-ի 23-րդ կետի 2 ենթակետի պահանջները խախտած լինելու հանգամանքը, որի համար կիրառվել է «Հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածի 2-րդ կետի բ) ենթակետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

ՀՀ ՖՆ Արաբկիր ՀՏ 20.04.2015 թ-ի թիվ 6106284 ակտը թողնել անփոփոխ, իսկ բողոքը՝ մերժել:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

